

Kaupunginkanslian vuoden 2021 talousarvio- ehdotuksen perusteluteksti

22.9.2020

Kaupunginkanslian talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 perusteluteksti

Kaupunginkanslian keskeisimmät painopisteet

Vuonna 2021 käynnistyvän työllisyyden kuntakokeilun avulla tarjotaan työvoima- ja yrityspalveluita erittäin suurelle ja moninaiselle kohderyhmälle ja tuetaan työmarkkinoiden toipumista koronapandemiasta. Helsingin elinkeinoelämän kasvun edellytyksiä tuetaan edistämällä yrittäjyyttä, panostamalla innovaatiovetoista kasvua rakentaviin palveluihin sekä selvittämällä mahdollisuuksia edistää elinkeinotoimintaa maankäytön keinoin.

Kaupungin digitaalista perustaa uudistetaan. ICT-infra- ja tukipalvelutoiminnosta tehdään kaupunkiyhteinen kokonaisuus, jonka puitteissa tarjotaan keskitetysti kaupunkiyhteiset tietoliikennepalvelut, palvelin-, konesali- ja kapasiteettipalvelut, laitteiden elinkaaripalvelut, perustietotekniikan tukipalvelut sekä järjestelmien sovellushallintapalvelut.

Varmistetaan kaupunkistrategian asuntotuotantotavoitteen mukaisesti 7000 asunnon käynnistymisen. Käynnistetään kaupunki uudistus sekä torjutaan alueellista eriytymiskehitystä asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen määrittelyn kautta.

Vuoden 2021 keskeisimmät toimintaympäristön muutokset

Koronatilanne on kasvattanut työttömyysastetta Helsingissä merkittävästi. Heinäkuussa 2020 helsinkiläisten työttömien työnhakijoiden määrä oli noin 57 500, mikä on yli 60 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Riskinä on erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työttömyyden pitkittyminen. Koronatilanne on myös lisännyt nuorisotyöttömyyttä ja vaikeuttanut vastavalmistuneiden opiskelijoiden siirtymistä työmarkkinoille.

Koronatilanteen seurauksena maahanmuutto on pysähtynyt lähes kokonaan, minkä vuoksi kansainvälisten osaajien rekrytointi yritysten työvoimatarpeisiin on vaikeutunut. Kasvuyrittäjyyttä tukeva yritysekosysteemi joutuu sopeutumaan poikkeustilanteeseen.

Koronatilanne on vaikuttanut erityisen negatiivisesti Helsingin matkailu- ja tapahtumatoimialoihin. Epävarma globaali taloustilanne heijastuu Suomen vientiteollisuuteen, millä voi olla laajoja vaikutuksia Helsingin elinkeinoelämään.

Henkilöstön saatavuutta haastavat mm. väestön ikääntyminen, koulutusohjelmien aloituspaikkojen riittämättömyys ja kohtaanto-ongelma työvoimapula-aloihin nähden. Digitalisaation mukanaan tuoma toimintatapojen ja työn tekemisen muutos sekä uudet osaamistarpeet näkyvät myös henkilöstöön ja osaamiseen kohdistuvissa odotuksissa.

Tiedonhallintalain vaatimukset tulevat vaiheittain voimaan vuosina 2020–2023. Vaatimuksiin kuuluu tiedonhallinnan järjestäminen, tietoturvallisuus, tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa sekä asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta. Digipalvelulaki ja sen taustalla oleva saavutettavuusdirektiivi edellyttävät muutoksia verkkopalveluissa.

Koronatilanteen terveydelliset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät. Korona on heikentänyt kaupungin taloudellista tilannetta ja luonut epävarmuutta talouden näkymiin. Kaupungin tulopohjan ennakoitaan heikkenevän, mikä vaikuttaa kaupungin kykyyn rahoittaa investointeja toiminnan tulovirralla. Tämä synnyttää paineen rahoittaa investointeja lainanottoa kasvattamalla. Muuttuneessa taloudellisessa tilanteessa erityisen tärkeäksi muodostuvat talouden pitkän aikavälin

kehityksen mallinnus ja taloustavoitteiden valmistelu. Kuntien talousraportointia koskevat vaatimukset uudistuvat suurelta osin vuonna 2021, minkä seurauksena kaupungin tulee automatisoida ja uudistaa raportointiaan valtiolle.

Kaupungin kunnianhimoisen asuntotuotantotavoitteen toteuttamisen haasteena on aiemmin ollut rakentamisen kapasiteetti, mutta koronatilanteessa haasteeksi muodostuvat pikemminkin kysyntä ja investointien epävarmuus.

Riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemian taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset ovat laajat kaupunginkanslian vastuulla oleviin tehtäviin kaupungin talouden ohjaamisessa, työllistymisen tukemisessa ja elinkeinoelämän kehittämisen tukemisessa.

Työttömyysjaksojen kestot näyttävät pidentyvän ja aiheuttavan pitkäaikaistyöttömyyttä. Erityisesti nuorten työttömien osalta voivat vaikutukset olla pidempikestoisia työmarkkinoille kiinnittymisessä tulevana vuosina. Riskinä on työttömyydestä aiheutuvien mahdollisten sosiaalisten vaikutusten lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu.

Kaupungin asuntotuotantoavoitteiden saavuttamisessa ensi vuodelle on olemassa epävarmuutta, kun yritysten toimintaedellytykset useilla toimialoilla ja asuntotuotannon näkymät ovat ennusteiden mukaan edelleen heikentymässä.

Kaupunginkanslian henkilöstö on siirtynyt laajamittaisesti etätöihin. Virtuaalinen työnteko voi pitkittyessään aiheuttaa haasteita johtamiselle, työyhteisön yhteistyölle ja työhyvinvoinnille.

Kaupunginkanslian ja sen osastojen tehtävät ja palvelut

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Kanslia huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Kaupunginkansliassa on elinkeino-osasto, hallinto-osasto, henkilöstöosasto, strategiaosasto, talous- ja suunnitteluosasto ja viestintäosasto.

Elinkeino-osasto tukee kaupungin elinkeinoelämän kehitystä ja kaupunkilaisten työllistymistä. Osasto vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta, koordinoi maahanmuuttoasioita sekä houkuttelee kansainvälisiä osaajia ja yrityksiä. Elinkeino-osasto tukee yritysten perustamista sekä kehittää kaupungin kasvuyritysekosysteemiä, korkeakoulu yhteistyötä ja osaamiskeskittymiä. Osasto edistää kaupungin yritysmyönteisyyttä ja yrityksille suotuisan toimintaympäristön kehittymistä.

Hallinto-osasto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, päätösvalmistelusta, täytäntöönpanosta, päätöksenteon käytännön järjestelyistä ja sihteeritehtävistä. Osasto ohjaa ja kehittää kaupungin hallintomenettelyä, johtaa kaupungin asiakirjahallintaa ja kehittää asianhallintaa. Hallinto-osasto ohjaa ja kehittää kaupungin tietosuojaa- asioita. Osasto koordinoi kaupungin turvallisuus- ja varautumisasioita sekä huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista samoin kuin kaupungintalokortteleiden virastopalveluista.

Henkilöstöosasto huolehtii kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kaupunkiyhteisten osaamisen johtamisen, henkilöstösuunnittelun ja henkilöstön saatavuuden edistämisen toimintatavoista, työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta sekä työnantajatoiminnasta ja HR-prosessien ohjaamisesta. Osasto huolehtii henkilöstön kehittämispalveluista ja muutostuesta.

Strategiaosaston palveluita ovat strategiset ja toimintaympäristöön liittyvät tutkimukset ja analyysit, strateginen suunnittelu ja seuranta, strategian toimeenpanon tuki ja palvelujen kehittämisen menetelmät ja tuki sekä kaupunkiyhteiset digitaaliset sekä dataan ja analytiikkaan liittyvät ratkaisut ja palvelut.

Talous- ja suunnitteluosasto johtaa ja koordinoi kaupungin aluerakentamisprojekteja sekä turvaa helsinkiläisille paremmat asuinolot asunto-ohjelmoinnin, asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto-ohjauksen sekä asuinalueiden ja rakentamisen kehittämishankkeiden avulla. Osasto vastaa kaupungin yhteishankintojen ja keskushallinnon erillishankintojen valmistelusta ja kilpailuttamisesta sekä kaupungin hankintatoimen kehittämisestä ja ohjauksesta. Talous- ja suunnitteluosasto ohjaa ja seuraa kaupungin tytäryhteisöjen osakkuusyhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumista konserniohjeen mukaisesti. Osasto huolehtii kaupungin investointien edellyttämän rahoituksen järjestämisestä sekä laatii kaupungin talousarvion, raamin, talousarvion toteutumisennusteet ja näihin liittyvät ohjeet, valmistelee kaupungin tilinpäätöksen yhdessä taloushallintopalveluliikelaitoksen kanssa sekä vastaa taloushallinnon ja taloussuunnittelun järjestelmien ja prosessien kehittämisestä.

Viestintäosasto tukee kaupunkistrategiaa ja brändiä aktiivisella, selkeällä, luotettavalla ja kiinnostavalla ulkoisella ja sisäisellä viestinnällä, markkinoinnilla ja osallisuuden käytännöllä. Tavoitteena on, että kaupunkilaiset yhteisöt, yritykset ja työntekijät tietävät hyvissä ajoin kaupungin suunnitelmista, päätöksistä, toiminnasta, palveluista sekä osallistuvat kaupungin kehittämiseen. Kansainvälinen tunnettuus ja brändi sekä brändilinjausten edistäminen ovat viestintäosaston vastuulla. Viestintäosasto vastaa kaupunkitasoisesti viestintäkanavien kuten hel.fi:n ja Helmi-intran sisällöntuotannon koordinoinnista ja kanavien kehittämisestä. Viestintäosaston vastuulla on myös kaupungin tapahtumallisuuden kehittäminen sekä kumppanuustapahtumien hallinta. Tehtäväalueita ovat lisäksi sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen, yleisneuvonta ja maahanmuutto-neuvonta sekä sovittelutoiminta.

Keskeisimmät painopisteet talousarviovuonna ja keskeisimmät muutokset edelliseen vuoteen

Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyy vuoden 2021 alussa. Kokeilussa työllisyydenhoidon vastuuta siirretään valtiolta kaupungille. Kokeilun ajan Helsinki vastaa kaikkien työmarkkinatuen saajien, vieraskielisten ja alle 30-vuotiaiden työllisyyspalveluiden järjestämisestä. Kaupungilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet vaikuttaa kohderyhmien työllistymistä edistävien palveluiden järjestämiseen. Kokeilun tavoitteena on edistää kaupungin vastuulle tulevan kohderyhmän työllistymistä sekä alentaa kaupungin maksettavaksi tulevaa työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Elokuussa 2020 tehdyn arvion mukaan kaupungin vastuulle tulee noin 50 000 asiakasta nykyisestä työ- ja elinkeinotoimistosta (TE-toimisto). Lisäksi noin 200 TE-toimiston työntekijää siirtyy kaupungin työnjohdon alaisuuteen. Koronatilanne lisää asiakkaiden määrää. Kaupunki panostaa kokeilun aikana erityisesti asiakastyöhön niin, että asiakkaiden tarvitsemat työllistymistä edistävät palvelut sovitetaan yhteen nykyistä tehokkaammin. Lisäksi kaupunki pääsee vaikuttamaan kokeilussa ELY-keskuksen toteuttamiin työllistymistä edistäviin ostopalveluhankintoihin, kuten kotoutus- ja koulutustien hankintaan.

Koronaepidemian mahdollinen jatkuminen vaikuttaa olennaisesti henkilöstösuunnitteluun, henkilöstön sijoittumisen tarpeisiin ja työntajapoliittisiin ratkaisuihin sekä henkilöstön työkyvyn ylläpitoon ja tukemiseen. Vastaukseksi kehitetään henkilöstöjohtamisen ja -suunnittelun työkaluja kaupunkiin.

Tehdään uuden kaupunkistrategian pohjaksi tietopohjan koostamiseen ja painopistealueiden tunnistamiseen tähtäävää virkavalmistelua. Strategista ohjausmallia (teemat, tavoitteet ja mittarit) kehitetään strategian toimeenpanon tueksi. Strategian toteuttamisen työvälineitä (ohjelmat, hankkeet, kokeilut) suunnitellaan yhdessä kaupungin eri organisaatioiden kanssa. Kaupunkitiedon ja -tutkimuksen osalta selkeytetään asiantuntijatiimien roolia ja yhteistyötä toimialojen ja keskushallinnon kanssa. Ajantasaiseen dataan ja tutkimukseen perustuvan tiedon jalostamiseen panostetaan.

Osallistuvan budjetoinnin toisella kierroksella kiinnitetään erityishuomiota yhdenvertaisuuden toteutumiseen sekä alustan käytettävyyden parantamiseen. Kansainvälistä viestintää edistetään ja kaupunkiyhteistä tekemistä vahvistetaan. Monikielinen viestintä korostuu, koska Helsinki kansainvälistyy.

Keskeisten muutosten kuvaaminen. Mitä ja miksi muuttuu?

o Taulukko keskeisistä muutoksista

	Menot/toimintakate (talousarvion sitova taso)	Osuus ta- kohdan me- noista/toi- mintakat- teesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuo- teen %	Keskei- sin selit- tävä te- kijä
Yhteensä	125 500 000		'- 3 945 999	'- 3%	
Keskitetty työllisyydenhoito	32 400 000	26 %	'- 609 000	'- 2 %	Toimin- nan siirto Ku- vaan ja yrityspal- veluihin
Keskitetty ICT	26 400 000	21 %	'- 53 000	0 %	.
Kanslian muut toiminnot	66 700 000	53 %	'- 3 284 000	'- 5%	Strate- giata- voittei- den mu- kaisesti yksikkö- kustan- nusten piene- neminen

Kanslian henkilöstösuunnitelma (henkilöstön rakenteen ja määrien muutokset sekä asetettavat tavoitteet) 2021–2023

Kaupunginkanslian tulevaisuuteen ja henkilöstön resursointiin vaikuttavat niin toimintaympäristön muutokset kuin koronatilanteen aiheuttamat mahdolliset talousvaikutukset. Toimintaympäristön muutokset liittyvät muun muassa digitaalisen perustan uudistamiseen, työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtymiseen kaupungeille sekä uuteen tiedonhallintalakiin ja sen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kaupunginkansliassa varaudutaan niin toimintaympäristön muutoksiin kuin mahdollisiin koronatilanteen aiheuttamiin talousvaikutuksiin lähtökohtaisesti nykyisillä henkilöstövoimavaroilla uudistamalla toimintaprosesseja ja -tapoja, ottamalla käyttöön digitalisaation mahdollistamia uusia toimintatapoja sekä keskittymällä kaupungin kannalta keskeisiin toimintoihin ja strategian toteuttamiseen. Niin jokaisen eläköitymisen yhteydessä kuin vakanssin tullessa muista syistä avoimeksi, harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja mahdollinen osaamisprofiili.

Kaupunginkanslian henkilöstöjohtamisen painopisteinä ovat onnistumisen johtaminen, johtamisen ja työkultuurin kehittäminen sekä osaamisen johtaminen ja -kehittäminen. Osaava henkilöstö on edellytys palveluiden ja toimintatapojen uudistumiselle sekä maailman toimivimman kaupungin rakentamiselle. Edellä mainituilla painopisteillä voidaan keskittyä osaavan henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja henkilöstön onnistumisen johtamiseen. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittäminen entistä asiakaslähtoisemmiksi vaatii nykyiseltä henkilöstöltä uudenlaista kyvykkyyttä, jotta digitaalisuuden mahdollisuudet saadaan täysimittaisesti hyödynnettyä.

Myös muut toimintaympäristön muutokset lisäävät tarvetta uudentilaiselle osaamiselle. Helsingin kaupungilla on tavoitteena tehdä asiat jatkuvasti hieman paremmin, jotta Helsingin asukkaiden ja vierailijoiden elämä olisi sujuvampaa. Jotta kaupunginkanslia onnistuu tässä, tulee varmistaa henkilöstön jatkuva ajan tasalla oleva osaaminen suhteessa toimintaympäristön muutoksiin.

- Kaupunkistrategian toteuttaminen vuonna 2021

Maailman toimivin kaupunki

- **Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeisin tehtävä**

Työllisyyden kuntakokeilussa edistetään kaupungin järjestämisvastuulla olevan kohderyhmän palveluiden yhteen sovittamista parempien työllistymisvaikutusten aikaansaamiseksi. Erityisesti pitempään työttömänä olleet ja heikossa työmarkkina-asemassa olevat työnhakijat hyötyvät laaja-alaisista palveluista. Yrittäjyys huomioidaan yhtenä vaihtoehtona työllistymiselle ja edistetään kansainvälisten osaajien sijoittumista yritysten työvoimatarpeisiin.

Uusia työpaikkoja syntyy etenkin uusiin yrityksiin. Yritystoiminnan kestävää kasvua tuetaan järjestämällä yrittäjyyttä ja yritysten kansainvälistymistä tukevia palveluita sekä markkinoimalla Helsinkiä yritysten ja investointien sijoittumiskohteena.

Helsinkiä kehitetään vahvana startup-kaupunkina ja innovaatioiden, kehittämistyön, kokeilujen alustana ja kasvuyrittäjyyden tukijana. Kaupunki tukee toimialaekosysteemien kehittymistä ja tekee yhteistyötä keskeisten ekosysteemitomijoiden, kuten Slush ja Helsinki Think Company, kanssa. Kaupunki jatkaa Maria01-kasvuyrityskampuksen kehittämistä sekä kehittää yhteistyökumppaneiden kanssa korkeakoulukampuksille ja muihin osaamiskeskittyisiin innovatiivista uutta yritystoimintaa tukevia rakenteita. Kokeilualustatoiminta osaltaan tukee yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä kohti Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita. Kasvuyrittäjyyttä tuetaan kehittämällä kaupungin houkuttelevuutta osaavan kansainvälisen työvoiman näkökulmasta.

Osana kaupungin koronatilanteesta palautumista tukevaa ohjelmaa tarkastellaan mahdollisuuksia tukea eniten koronakriisistä kärsineitä toimialoja, kuten matkailu- ja tapahtumatoimintaa yritysluotositoiminnalla. Yritysten sijoittumis- ja kasvuedellytyksiä tuetaan selvittämällä elinkeinotoiminnan maankäytölle asettamia vaatimuksia (ELMAT-työ).

Johtamistyötä parannetaan ja toimintakulttuuria kehitetään selkeyttämällä ja nopeuttamalla päätöksentekoa ja palveluprosesseja. Tietosuojalainsäädännön edellyttämiä toimenpiteitä sisällytetään kaupungin keskeisiin digitalisaatio-ohjelman kehityshankkeisiin. Jatketaan kaupungin ohjeistamista tietosuojalainsäädännön vaatimuksista ja luodaan ohjeistukseen toimiva kanava. Tiedonhallintalain ohjelmakokonaisuus etenee kaupunkitasoisesti toteutettuna ja siirtymäsäännösten aikataulun mukaisesti.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitasoista koordinaatiota jatketaan.

Segregaatiokehityksen ja eriytymisen ehkäisemisessä panostetaan kaupunki uudistusalueiden kehittämiseen sekä riittävien asuntotuotannon ja kaupunkikehittämisen edellytysten turvaamiseen. Asuntotuotannosta 50 % tavoitellaan täydennysrakentamisalueelle. Asuntojen alueellisella hallinta- ja rahoitusmuoto-ohjauksella vahvistetaan segregaation torjuntaa. Helsinki Energy Challenge sekä YK:n SDG-tavoitteisiin liittyvä arviointi toteutetaan.

Omistajastrategiat päivitetään. Omistajapolitiikassa seurataan edelleen toimintaympäristön muutoksia ja tarkastellaan siitä johtuvia muutostarpeita kaupunkikonsernin rakenteeseen.

Monikielisen viestinnän kehittämällä edistetään kaupungin strategisia tavoitteita, jotka koskevat maahanmuuttajien osaamisen hyödyntämistä työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa.

- **Uudistuvat palvelut**

Työllisyyden kuntakokeilussa digitalisoidaan palveluja ja otetaan entistä laajempaan käyttöön virtuaalisia välineitä asiakkaille. Kuntakokeilussa kehitetään tiedolla johtamista työttömyyden ja työvoimatarpeiden jatkuvasti päivittyvän tilannekuvan avulla. Työnantajien työvoimatarpeisiin voidaan vastata aiempaa ketterämmin räätälöimällä työnhakijoille osaamispolkuja laajasta koulutustarjonnasta. Yhdistetään aikaisempaa paremmin kaupunginkanslian, sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluita.

Koronatilanteen aikana on tuotettu yrittäjyyttä tukevia virtuaalisia neuvonta- ja tapahtumapalveluita. Vuonna 2021 jatketaan digitaalisten palveluiden tarjoamista ja kehittämistä yrityksille ja yritystoiminnasta kiinnostuneille henkilöille. Lisäksi käynnistetään uusia yrittäjyyttä tukevia palveluita, kuten NewCo Accelerator, joka tukee alkuvaiheen kasvuyrityksiä.

Strategialähtöistä uudistumista tuetaan ja onnistumisen johtamisen menetelmiä viedään käytäntöön valmennuksellisin, viestinnällisin ja koulutuksellisin toimenpitein laadukkaasti esihenkilötyön varmistamiseksi. Selkiytetään HR-palveluiden rooli parhaan mahdollisen lisäarvon tuottamiseksi ydintoimintaan. Otetaan käyttöön toimialojen henkilöstöjohtamisen tueksi HR-partner-malli. HR-palvelujärjestelmän myötä hallinnollisten töiden määrä vähenee ja voimavarat voidaan keskittää johtamiseen ja esihenkilötyöhön sekä paremman palvelun tuottamiseen.

Kaupungin henkilöstön saatavuus on keskeinen epävarmuustekijä. Vahvistetaan ennakoivaa henkilöstösuunnittelua, työantajakuvaa ja hakijakokemusta, yhteistyötä oppilaitosten kanssa sekä kansainvälisen työvoiman saatavuutta.

Kaupunki kehittää asukkaiden suoria vaikuttamistapoja etenkin lisäämällä koulutusta ja viestintää digitaalisista osallistumismahdollisuuksista. Yhdenvertaisessa osallisuudessa kiinnitetään huomiota eri väestöryhmien osallistumismahdollisuuksiin. Digitaalisten kaupunkilaispalvelujen ja palvelualustojen uudistaminen jatkuu digitalisaatio-ohjelman mukaisesti mm. uusimalla avustusasiointi. Jalkautuva neuvontapalvelu kohdentuu kaupungin palveluverkoston mukaisesti koko kaupungin

alueelle pyrkien neuvomaan laajasti kaupungin palveluista. Osallistuvassa budjetoinnissa asukkaat voivat ehdottaa ja äänestää, mihin kaupunki käyttää 8,8 miljoonaa euroa.

Digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään entistä paremmin viestintäkanavissa, keskeisimpinä panostuksina hel.fi:n ja Helmi-intran uudistukset. Helmi-intra viedään Office 365 -ympäristöön, joka mahdollistaa entistä useammalle työntekijälle pääsyn intranettiin. Kehitetään monikanavaista ja monikielistä viestintää sekä niiden prosesseja ja työkaluja. Kansainvälistä viestintää ja markkinointia kehitetään edelleen kaupungin vetovoiman ja hyvinvoinnin rakentamiseksi. Markkinointi- ja brändistrategisten linjausten päivitys ja brändiarkkitehtuurin linjausten mukainen toimeenpano etenevät kaupunkiyhteisessä yhteistyössä. Brändin tunnettuuden ja mielikuvan seuranta edistetään.

Data- ja analytiikkakokonaisuuden osalta kehitetään kaupunkiyhteistä tietoallasratkaisua, analytiikkaratkaisuja sekä rajapintojen (API) hallintaa. Lisäksi kehitetään alustaa automaation ja robotisointien hyödyntämiseen (RPA). Data- ja analytiikkakyvykkyksiä kehitetään.

- **Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta**

Seuraavan strategiakauden taloustavoitteiden valmistelu käynnistyy ja samalla varaudutaan tuottavuusohjelman toimeenpanoon ja seurantaan. Toimeenpannaan keskeiset ohjelmat ja strategiat: AM-ohjelma, hankintastrategia, omistajastrategiat.

Muuttuneessa taloustilanteessa tarvitaan entistä enemmän talousosaamista. Kasvatetaan talousjohtamisen osaamista kaupunkiorganisaatiossa kaikilla johtamisen tasoilla ja lisätään vastuullisen taloudenpidon ymmärrystä henkilöstölle.

Ulkoisia tukimekanismeja (EU-elvytysrahasto, kansalliset tukitoimet) hyödynnetään koronakriisin talousvaikutusten minimoimiseksi.

Kasvavaan kiinnostukseen kaupungin taloutta kohtaan vastataan talousviestinnällä, joka avaa kaupungin taloudenpidon perustelut sidosryhmille helposti ymmärrettävässä muodossa.

- Talousarvion vaikutusten arviointi seuraavista näkökulmista (panostusten ja toiminnan muutosten näkökulmasta, miten nämä näkyvät panostuksissa ja toiminnassa)

o sukupuolivaikutukset - sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla -tutkimuskatsauksen sekä arvioinnin ja pilotoinnin tulokset ja suositukset huomioitava toiminnan kehittämisessä sekä toimialojen talousarvio- esitysten ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sukupuolitietoista budjetointia edistettäessä (Khs 13.1.2020 § 13).

Kaupunginkanslian tulosbudjettia valmisteltaessa arvioidaan keskeisimpien toimenpiteiden sukupuolivaikutukset.

o lapsivaikutukset

o terveys- ja hyvinvointivaikutukset

o yritysvaikutukset

Käynnistyvässä työllisyyden kuntakokeilussa kaupungin työllisyydenhoidon asiakasmäärät lisääntyvät ja kaupunki saa pääsyn asiakkaiden tietoihin. Tämä mahdollistaa työllisyyspalveluiden tehokkaamman järjestämisen. Kaupungin ja yhteistyökumppaneiden palveluista pystytään luomaan räätälöidymiä kokonaisuuksia, mikä lisää työllisyydenhoidon vaikuttavuutta.

Yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistämiseen liittyvää toimintaa arvioidaan suhteessa kaupungin koronatilanteesta palautumista tukevaan ohjelmaan. Kehittämistoimintaa suunnataan sekä toimialoille, jotka ovat kärsineet heikentyneestä taloustilanteesta, että aloille, joilla arvellaan olevan vahvaa kasvupotentiaalia.

o ympäristövaikutukset

- o HNH2035 huomioiminen: toiminnan ja talouden suunnittelussa asetetaan toimialakohtaisia tavoitteita päästövähennysten näkökulmasta

Vuoden 2020 aikana uudistettava Helsingin kaupungin hankintastrategia tukee HNH 2035 –toimenpideohjelman toteuttamista. Hankintastrategian yksi pääsisältöteemoista on kestävän kehityksen edistäminen, jonka osaksi valittavat tavoitteet ja toimenpiteet osaltaan edistävät HNH 2035 –toimenpideohjelmassa kuvattuja, hankintoihin liittyviä toimenpiteitä. Hankintastrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden sisältö tarkentuu vuoden 2020 syksyllä tehtävässä hankintastrategiatyössä

Avataan viestinnällisesti Hiilineutraali Helsinki –kokonaisuutta ja seurataan siihen liittyviä toimenpiteitä.

- Talousarvion tavoitteet, suoritteet, yksikkökustannukset ja tuottavuuslaskenta

Suoritteet

Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla:

- o 2019: 2 269
- o 2020: 1900
- o 2021: 2300
- o 2022: 2300
- o 2023: 2300

Tavoite on, että vuonna 2021 2300 uutta asiakasta on aloittanut työpaikalla tapahtuvassa osaamisesta vahvistavassa toimenpiteessä. Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla toteutuu seuraavien toimenpiteiden kautta: 1) Työttömälle myönnettävä Helsinki-lisä, 2) Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen kaupungin toimialalla, 3) Työkokeilun järjestäminen ja 4) Palkkatukityön järjestäminen.

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit
Maailman toimivin kaupunki Uudistuvat palvelut	Uuden HR-palvelujärjestelmäuudistuksen edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Palkkajärjestelmän käyttöönottoprojektin toteuttaminen hankesuunnitelman mukaan siten, että uuden järjestelmän hyväksymistestaukset on toteutettu vuoden 2021 loppuun mennessä. - HR-kokonaisjärjestelmän hankinnan kilpailutus on toteutettu ja järjestelmän valinta tehty vuoden 2021 loppuun mennessä
Maailman toimivin kaupunki Uudistuvat palvelut	Digitaalinen perusta nettobudjetoidun yksikön käynnistäminen ja palvelujen vakiinnuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kaupungin tietoliikenneverkko on kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piirissä (Käyttöönottoprojekti käynnissä) - Loppukäyttäjien lähi- ja etätukipalvelut tarjotaan keskitetysti ja tukipyynnöt käsitellään yhden keskitetyn palvelunhallintajärjestelmän avulla - Lähitukipalvelut on järjestetty alueellisten tiimien avulla toteutettaviksi - Kaupungin käyttöön hankitaan keskitetty kyberturvapalvelu - Keskitetyn yksikön tuottamien sisäisten palvelujen asiakastytyväisyyttä mitataan
Kestävän kasvun turvaaminen Vastuullinen taloudenpito	<p>Vakaan talouden ja kestävän kasvun turvaaminen</p> <p>Aloitettujen asuntojen määrä ja sijoittuminen</p> <p>Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostaminen työllisyyskokeilun avulla</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tuottavuusohjelman käynnistäminen ja investointien mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle taloussuunnitelmakaudella 2021 – 2023. Lainakanta vuoden 2021 lopussa enintään 1871 euroa/ asukas (1551 euroa/asukas vuoden 2019 lopussa) -Varmistetaan aluerakentamisprojekteissa mahdollisuudet 7 000 asunnon aloittamiseksi. seuranta kuukausittain / kvartaaleittain - Asuntotuotannosta 50 % tavoitellaan täydennysrakentamisalueelle (ml. Kaupunkiudistus-alueet). seuranta kuukausittain / kvartaaleittain - Työllistymistä edistävissä palveluissa olevien osuus kasvaa. Mittarina on aktivointiaste ja vertailutasona on joulukuun 2020 tilanne.

Sitovat tavoitteet**Muut toiminnan tavoitteet**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupunkistrategian mukaan Helsingin päämäärä on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus. Lisäksi Helsinki vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumista ja nostaa liikkumisen

lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. Kaupunginkanslia osallistuu aktiivisesti Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän valitsemiin kaupunkiyhteisiin tavoitteisiin. Nämä ovat osa kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymää hyvinvointisuunnitelmaa.

Koronasta aiheutuneet kevään rajoitustoimet ovat vaikuttaneet niin lasten ja nuorten kuin ikäihmisten elinpiireihin, arjen rutiineihin, sosiaalisiin kontakteihin ja mahdollisuuksiin harrastaa. Poikkeusaika on lisännyt syrjäytymisen riskejä sekä eriarvoisuuden ilmentymistä. Helsingin palautumissuunnitelmassa on huomioitu pandemian aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia lasten, nuorten ja ikäihmisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Tavoitteena ikäihmisten osalta on vahvistaa ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta viestimällä kaupunkiyhteisistä toimenpiteistä ja Stadin ikäohjelmasta hel.fi –sivuilla sekä Helsinki-info -lehdessä. Lisäksi etädigitukitoimintaa jatketaan, ja toimintamallia kokeillaan osana sähköisen asioinnin tukea.

Lasten ja nuorten osalta tavoitteena on harrastamisen mahdollisuuksien parantaminen ja tietoisuuden lisääminen oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta kartoittamalla jo olemassa olevien tietojen ja mahdollisen lisäselvityksen pohjalta tarkemmin erityisesti peruskouluikäisten harrastusteemaa. Mahdollinen lisäselvitys syventää tietämystä aihealueesta niiltä osin, johon valmiit aineistot (esim. kouluterveyskysely) eivät tarjoa vastauksia.

Kaupunginkanslia osallistuu harrastamisen edistämisen toimialayhteisen toimintamallin ja koordinaattorirakenteen kehittämiseen.

Kaupunkiyhteiset hankkeet	Toimenpiteet (1-3 keskeisintä)
Hyvinvoinnin ja terveyden koordinointi ja johtamisrakenne	<ul style="list-style-type: none"> •Tuotetaan arviointi tämän valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman onnistumisesta •Käynnistetään seuraavan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman valmistelu, siten että se on uudella valtuustolla hyväksyttävänä loppuvuodesta 2021 •Edistetään aktiivisesti HYEn talousarviotavoitteita /ikäihmisten liikkuminen ja lasten harrastaminen
Kävelykeskustan laajentamisen ja maanalaisen koojakadun edellytykset	<ul style="list-style-type: none"> •Selvitetään kävelykeskustan tarpeet keskustan toiminnallisuuden, viihtyisyyden ja sisällön näkökulmasta ottaen huomioon erityisesti kaupan ja palvelujen tarpeet. •Varmistetaan keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla eri suunnista, hyvät pysäköintimahdollisuudet sekä huoltoliikenteen sujuvuus katuverkolla keskustan vetovoiman kehittämiseksi
Merellinen strategia	<ul style="list-style-type: none"> •Merellinen julkisen taiteen biennaali toteutuu kesällä 2021. •Vesiliikenteen kilpailutus tehdään vuoden 2021 aikana ja innovatiivisia, ekologisemman vesiliikenteen kokeiluja tehdään.

	•Vasikkasaaren toimijahaku jatkuu saaren palveluiden kehittämiseksi.
--	--

Digitaalinen perusta -yksikkö, nettobudjetoitu (TA 1 40 02)

Digitaalinen perusta - nettobudjetoitu yksikkö perustetaan tuottamaan kaupungin kriittiseen tietoliikenteeseen, kyberturvaan, ICT-tukeen sekä ylläpitoon liittyviä palveluita. Toiminnan tavoitteita ovat:

- toimiva ja turvallinen tietoliikenne palveluna
- kustannustehokkaat ja korkean saatavuuden kapasiteettipalvelut
- nopea ja helppo tapa saada tukea
- kustannustehokkaat ja laadukkaat työvälineet työskentelyn tueksi.

Digitaalinen perusta -yksikkö kuuluu kaupunginkanslian strategiosaastoon.

Yksikön kustannukset koostuvat mm. ICT -palveluiden ja sovellusten kapasiteetikustannuksista, palveluiden käyttäjämääriin perustuvista lisenssi- ja palvelukustannuksista, ICT-laitekustannuksista (sis. työasemat, päätelaitteet ja muut liitännäis- ja oheislaitteet), tietoliikenneverkkopalvelun kustannuksista hallinta- ja valvontapalvelun volyymin mukaisesti, tietoliikennelaitteiden elinkaarikustannuksista sekä lähi- ja etätuen kustannuksista perustuen tilaajaorganisaatioiden (toimialat, virastot ja liikelaitokset) palvelupyyntöjen määrään.

Yksikön ensimmäisen toimintavuoden talousarvio on muodostettu koostamalla toimialoilta, virastoista ja liikelaitoksista arvioidut yksikön toimialaan kuuluvien siirtyvien henkilöiden, palveluiden ja tarvittavien sopimusten kustannukset ja täydentämällä näitä vaadittavaan palvelutasoon ja laatuun tarvittavilla esimies- ja asiantuntijatehtävillä, palvelusopimuksilla ja investoinneilla. Lisäksi yksikön toimintaa on arvioitu ulkopuoliin verrokkeihin tehdyn arvioinnin perusteella.

Laskutusperusteet. ICT-palveluista syntyvät kulut laskutetaan tuottamisperusteisesti toimialalta, virastolta ja liikelaitokselta, joka palvelua käyttää. Toiminnan tavoitteena ei ole katteen tuottaminen.

Palvelutarvetta seurataan palvelutuotannon raportointisyklin mukaisesti säännöllisesti. Toimialojen arvion (kohta Maksutulot) ylittyessä, syntyvät kulut laskutetaan palvelumaksuina.